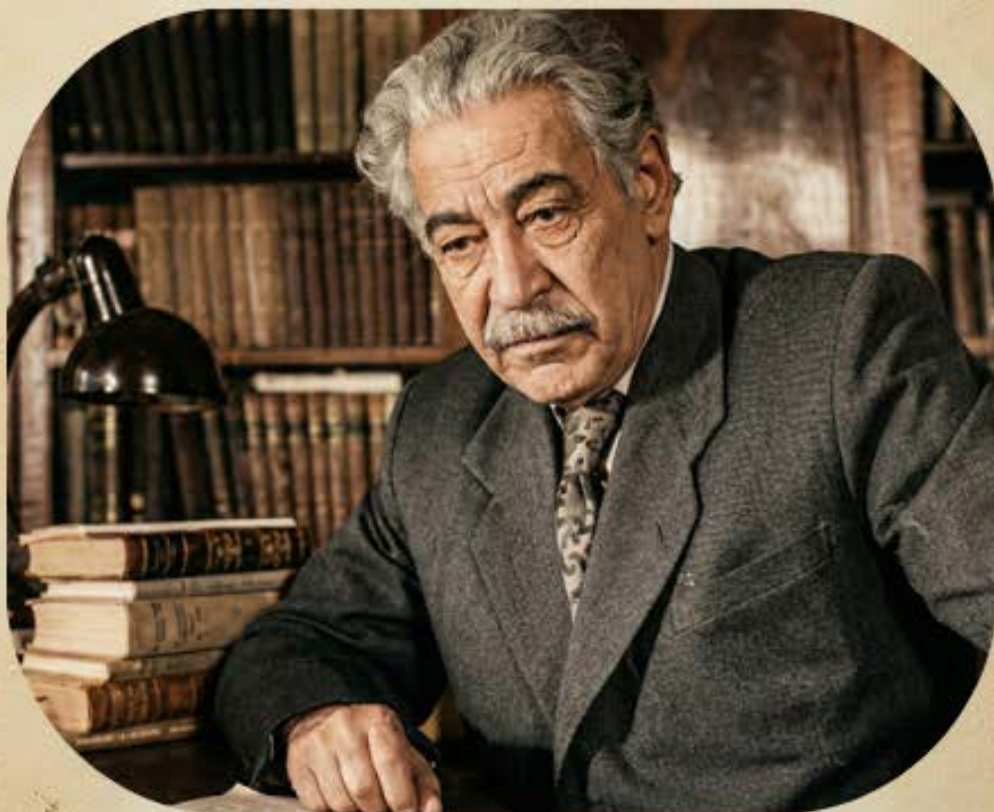

F. Kocari adına Respublika
Uşaq Kitabxanası

Milli poeziyamızın iftixarı

Səməd Vurğun - 120

*Məqsədim olmamış nə şöhrət, nə şan,
Məncə yaratmağa yaranmış insan!*

Bakı – 2026

Vebliografiya

Məlumat-bibliografiya şöbəsi

Ağayeva İranə

Bakı şəhəri, S.Vurğun küçəsi 88

(+99412) 597-08-79, daxili nömrə: 25

info@clb.az | ushaqkitabxanasi@gmail.com | childlibbaku@yahoo.com

[instagram.com/childlibazerbaijan](https://www.instagram.com/childlibazerbaijan)

[facebook.com/Usaqkitabxanasi](https://www.facebook.com/Usaqkitabxanasi)

[youtube.com/@ChildLibAzerbaijan](https://www.youtube.com/@ChildLibAzerbaijan)

twitter.com/childlibaze

© F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2026.

Xalq şairi Səməd Vurğunun 120 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2026-cı ildə iyirminci əsr Azərbaycan ədəbiyyatının qüdrətli simalarından biri, Xalq şairi, tanınmış dramaturq və ictimai xadim, SSRİ Dövlət mükafatları laureatı, Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü Səməd Vurğunun (Səməd Yusif oğlu Vəkilovun) 120 illiyi tamam olur.

Səməd Vurğun Azərbaycanın ədəbi fikir salnaməsində yeni parlaq mərhələ başlanan görkəmli sənətkardır. Çoxşaxəli fəaliyyətinin qayəsində azərbaycançılıq amalı dayanan şair nəğməkarı olduğu Odlar diyarını alovlu məhəbbətlə tərənnüm etmişdir. Onun dillər əzbərinə çevrilmiş “Azərbaycan” şeiri hər bir azərbaycanlının ürəyindəki Vətən sevgisinin poetik ifadəsidir. Böyük söz ustası ana dilinin saflığı uğrunda dönmədən mübarizə aparmış, xalq yaradıcılığının tükənməz xəzinəsindən bəhrələnməklə bu dilin bütün məna gözəlliklərini özündə əks etdirən, dərin bəşəri-ictimai məzmunla malik qiymətli əsərlər ərsəyə gətirmişdir. Səməd Vurğunun milli poeziyanı yüksəklərə qaldıran romantik və fəlsəfi məzmunlu bənzərsiz lirikası Azərbaycan ədəbiyyatının qızıl fonduna daxildir. Keçmişə ehtiram və gələcəyə inam aşılayan Vurğun dramaturgiyası Azərbaycanın teatr sənəti tarixində xüsusi səhifə təşkil edir. Səməd Vurğunun novator keyfiyyətlərlə zəngin bədii irsi bir məktəb kimi müasir Azərbaycan poeziyasına güclü təsir göstərmişdir və bu gün də gənc nəslin milli-mənəvi dəyərlərə sədaqət ruhunda yetişməsində əhəmiyyətli rol oynayır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında müstəsna xidmətləri olan görkəmli şair Səməd Vurğunun 120 illiyinin keçirilməsini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və aidiyyəti qurumlarla birlikdə, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təklifləri nəzərə alınmaqla, Xalq şairi Səməd Vurğunun 120 illiyinə dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.
2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 fevral 2026-cı il

Görkəmli şəxsiyyətlər Səməd Vurğun haqqında

- ❖ “Səməd Vurğun öz xalqının oyanışına, milli dirçəlişinə xidmət edibdir. S.Vurğun o vaxt bizim hamımız üçün nümunə – xalqına, millətinə, ölkəsinə, Vətəninə sədaqətlikdə nümunə idi.”

“Biz Səməd Vurğunun ruhu qarşısında baş əyərək deyə bilərik: əziz şairimiz, sənin canın qədər sevdinin Azərbaycan bu gün müstəqil dövlətdir.”

Heydər Əliyev
Ümummilli lider

- ❖ “Səməd Vurğunun yaradıcılığı XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin ən parlaq və təkrarsız səhifələrindən birini təşkil edir. Müasir Azərbaycan dilinin və ədəbiyyatının zənginləşməsində böyük rol oynamış sənətkarın bədii irsi mədəniyyətimizin inkişafında bütövlükdə yeni mərhələ olmuşdur. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının ilk akademiklərindən biri olan Səməd Vurğunun görkəmli ictimai-siyasi xadim kimi xidmətləri də təqdirəlayiqdir.”

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

- ❖ “Vaqif” XVIII yüzillikdə yaşamış məşhur Azərbaycan şairi Molla Pənah Vaqifin həyat və əsərlərindən ilham almaqla yazılmışdır... Azərbaycan vətənpərvərliyinə rəvac verən bu pyes çağdaş Azərbaycan səhnəsinin ən uğurlu əsəri sayılır.”

Məhəmməd Əmin Rəsulzadə
İctimai-siyasi xadim, publisist

- ❖ “Səməd Vurğun ədəbiyyatımızın böyük istedadlı nümayəndəsi olmaqla bərabər nadir bir şəxsiyyət idi. Yüksək insani duyğulara, böyük ürəyə malik idi. Sözü bir, özü bütöv adam idi. İnsanların həmişə yaxşı cəhətlərini görməyə çalışırdı.”

İlyas Əfəndiyev
Xalq yazıçısı

- ❖ “Bu görkəmli Xalq şairinin heç bir əsərini, heç bir mısrasını, heç bir tədbirini xalq mənafeyindən ayrı düşünmək mümkün deyildir. Səmədin özü kimi əsərləri də, düşüncə və arzuları da qırılmaz tellərlə xalqa bağlıdır.”

Abdulla Şaiq
Şair, ədəbiyyatşünas

- ❖ “Orduda belə bir qayda var: şəhid olan nadir qəhrəmanın adı hissənin siyahısında hər səhər yoxlama zamanı başda çəkilir. Ədəbiyyat ordumuzun işində də müasir şeirimizin qəhrəmanı Səməd Vurğun buna bənzər şərəfli bir yer tutmuşdur.”

Mir Cəlal
Professor

- ❖ “Səməd Vurğun yaradıcılığı qalib gələn Azərbaycan şeirinin həm ideya, həm də forma etibarilə böyüyüb yüksəlməsini, milyonların qəlbini və ruhunu ifadə edən qüvvətli, bədii bir silaha çevrilməsini əks etdirir.”

Məmməd Arif
Akademik

- ❖ “Səməd Vurğun yalnız poeziya aləmində deyil, ümumən ədəbiyyatımızın ön cəbhəsində getmiş və ölməz bədii əsərləri, məruzə və nitqləri, məqalə və çıxışları ilə ədəbiyyatımızı və ictimai fikrimizi istiqamətləndirmişdir. Yalnız müasir mövzuda deyil, tarixi mövzuda yazdığı əsərlərində də həmişə müasir olmuş, tarixi mövzuları da zamanın tələbləri baxımında işləmiş, bunlara bugünün gözü ilə baxmağı bacarmışdır.”

Bəxtiyar Vahabzadə

Xalq şairi

- ❖ “Hər xalqın ədəbiyyatında elə yazıçılar var ki, birdən onların bir neçəsini ədəbiyyatdan götürsək, qətiyyəni yeri görünməz. Lakin elə tək-tək sənətkarlar var ki, onların birinin yoxluğu ilə bir xalqın ədəbiyyatında uçurum əmələ gələ bilər. Səməd Vurğun belə sənətkar, belə şəxsiyyətdir. Onsuz bizim ədəbiyyatdan danışmaq mümkün olmazdı.”

Mehdi Hüseyn

Xalq yazıçısı

- ❖ “Səməd Vurğun – qardaş dillərimizin böyük Xalq şairi – dillərimiz yaşadığıca əbədi yaşayacaqdır. Səməd Vurğun poeziyamızın nəhəng planetidir. Bu planetin günəşi, ulduzları sönməzdir.”

Nəzim Hikmət

Türk şair, yazıçısı

- ❖ “Səməd Vurğun Azərbaycan poeziyasının ağ saçlı qartalı, Azərbaycan sovet ədəbiyyatının atası və oğludur. Azərbaycan və Səməd Vurğun bir-birindən ayrılmazdır. Azərbaycan və Səməd Vurğun eyni məfhumdur, çünki Səməd xalqının ən yaxşı xüsusiyyətlərini – onun sadəliyini, cəsarətini, dərin zəkasını və istedadını təcəssüm etdirir.”

Rəsul Həmzətov

Dağistanın Xalq şairi

- ❖ “Səməd Vurğun Azərbaycan sovet poeziyasının balı və südü, duzu və çörəyidir, öz xalqının canlı təcəssümüdür. Onun parlaq, qüdrətli istedadı önündə baş əyirəm. Səməd Vurğunun adı bizim hamımıza yaxın və əzizdir. Onun poeziyasının sönməz şəfəqi Azərbaycan və gürcü xalqlarının nəhayətsiz dostluğu yolunda əbədi şölə saçacaqdır.”

Giorgi Leonidze

Gürcüstanın Xalq şairi

- ❖ “Səməd gözəl şair, mərd insan və sədaqətli dost idi. O, həqiqi xalqlar dostluğunun, şairlər arasındakı dostluğun, mərdanə dostluğun nə demək olduğunu çox gözəl bilirdi. Məhz buna görə də ölkəmizin hər yerində və onun hüdudları xaricində Səmədin çoxlu dostları var.”

Konstantin Simonov

Rus yazıçısı

- ❖ “Şeir yaşadığıca, söz yaşadığıca,
Vurğun kəsiləcək Vurğuna hər kəs.”

İlhami Emin

Yuqoslav şairi

- ❖ “Səməd Vurğunun şeirlərini oxuyarkən biz onun özünü görür, səsinə eşidir, qəlbinin hərərətini duyuruq. Elə bil şəffaf güzgüdə bütün geniş, hüdudsuz səmanı əks etdirən mavi gölə baxırsan. Mənə

elə gəlir ki, isti yay gecəsində eyvana çıxmışam. Hər tərəfdən növbənöv güllərin, növbənöv meyvələrin insanı məst edən ətri gəlir.”

Yan Sudrabkaln

Litva şairi

- ❖ “Elə təkcə onun xarici görünüşünün özü bədii əsər üçün müdrik bir obraz idi. O, gözəl və əvəzsiz insan idi. Onun ölümü biz yazıçıların qəlbinə, ürəyinə dağ çəkdi...”

Mixail Şoloxov

Rus yazıçısı, akademik

- ❖ “Mən Səməd Vurğundan danışanda onu cismən saf bilirəm, axı həqiqi şairlər heç vaxt ölmür, onlar yalnız həyatdan yaddaşlara köçürlər.”

Boris Oleynik

Ukrayna şairi

- ❖ “Səməd Vurğunu təkcə Azərbaycanda, yaxud Sovet İttifaqında deyil, xarici ölkələrdə də tanıyırlar. Mən ərəb ölkələrinə, İrana və Asiyanın digər ölkələrinə çox səfərlər etməli olmuşam, sovet ədəbiyyatından söz düşəndə hər yerdə Səməd Vurğunun da şeirini eşitmişəm.”

Anuar Alimcanov

Qazax şairi

- ❖ “Səməd Vurğun böyük hərflərlə yazılan əsl insan idi. O, həyatı, insanı çox yüksək qiymətləndirirdi və buna görə də hamının ürəyinə tez yol tapırdı. Bəzən sənə o qədər sadə görünürdü ki, belə bir nəhəng istedad sahibi olduğunu təsəvvürə gətirə bilmirdin... Azərbaycan xalqına eşq olsun ki, adı böyük hərflərlə yazılan bir İnsanı – mənim Səməd Vurğunumu dünyaya gətirmişdir!”

Yemilian Bukov

Moldav şairi

- ❖ “Səməd Vurğun ədəbiyyatda həmişə yüksək, romantik, poetik üslubu bəzi ədəbiyyatçıların qanadsız təsvirçiliyinə qarşı qoymuş və bu üslubu ehtirasla müdafiə etmişdir... O, yalnız böyük poetik istedadla deyil, həm də parlaq, dərin zəkaya və böyük ürəyə malik insan idi.”

Maksim Rılski

Ukrayna şairi

- ❖ “Elə təkcə onun xarici görünüşünün özü bədii əsər üçün müdrik bir obraz idi. O, gözəl və əvəzsiz insan idi. Onun ölümü biz yazıçıların qəlbinə, ürəyinə dağ çəkdi...”

Mixail Şoloxov

Rus yazıçısı, akademik

- ❖ “Mən Səməd Vurğunun sözlərini indi də yada salıram, xüsusən qələmim çətin işləyəndə. Budur, 1956-cı ildir... Xəzər sahilindəyəm. Bakıda küləklər oynaşır. Bahar fəslidir. Amma qəlbimiz kədərli. Axı, biz Səməd Vurğunun “son” yubiley məclisinin qonaqlarıyıq. Danışmaqdan çox susuruq, həyat haqqında, ədəbiyyat haqqında düşüncələrə dalırıq...”

Andris Veyan

Latviya şairi

Əsərlərindən aforizmlər

- ✓ Şeirsiz bir cahən xarabazardır.
- ✓ Bilirəm söz nədir, məhəbbət nədir,
Könülsüz bir həyat bir viranədir...
- ✓ Səliqə sevən də bir sənətkardır.
- ✓ Çox danışib, az yazanlar unudulur bu dünyada.
- ✓ İnsana yaraşır yalnız məhəbbət.
- ✓ Bu dünyada bir məhəbbət,
bir etibar ölməyəcək!
- ✓ Ağlamaz sənətlə gülən məhəbbət!
- ✓ Namərdlik eyləməz halal süd əmən.
- ✓ Həqiqət güvənir yalnız qüvvətə.
- ✓ Dəyişir fəsillər, dəyişir rüzgar,
Hər günün öz hökmü, öz yazısı var...
- ✓ Hər qışın sonunda gülür bir bahar.
- ✓ Adam qocaldıqca çox acgöz olur.
Bir cavan görəndə ürək köz olur...
- ✓ Tüfəng yaraşmayır namussuzlara!..
- ✓ Ürəkdir insana ən yaxşı sirdaş.
- ✓ Ancaq tez ölsə də, yaxşı adamlar,
Onlardan yaxşılıq qalır yadigar.
- ✓ Dar meydanda aslanın zəncirlənər əl-ayağı,
Qələmlərin qüdrətilə çiçəklənməz sənət bağı.
- ✓ Sığmaz könül, sığmaz ürək
Dörd divarlı bir otağa...
- ✓ Ömür rəvnəq tapır könül güləndə,
İnsanın qədrini insan biləndə.
- ✓ Qanı qan çəşdurar, şiddəti şiddət.
- ✓ Qəfəsdə bağlanıb qalarmı hünər?

- ✓ Məhəbbət! Ömrü sevdasız
yaşatmaq bir cinayətdir!
Gözəllik! Canlı bir sənət,
əzəldən ömrə zinətdir!
- ✓ Bahardır beşiyi şeirin, sənətin!
Yerində sayandan sənətkar olmaz.
- ✓ Ellərə güvənib yazsa sənətkar,
İlham xəzinəsi tükənməz olar.
- ✓ Düşünən beyinlər yaşayacaqdır!
- ✓ Dünyada qalacaq yalnız yaradan!
- ✓ Dünya bir evdirsə, övlad işıqdır,
Oğul arxadırsa, qız yaraşıqdır...
- ✓ Ömrün boyu yaşasan da
yavan çörəklə,
Başqasının şöhrətini düşünmə bir an!..
- ✓ Bəşərsiz kainat bir viranədir.
- ✓ Belədir insan,
Bir yandan uçurur, bir yandan qurur,
Həm ləkə yaradır, həm zinət vurur...
- ✓ Bülbülün vətəni ellər bağıdır.
- ✓ Şairin qəlbi məhkumiyyət sevməz.
- ✓ Köksüz bir ağacın meyvəsi varmı?
İnsan da əslini heç unudarmı?
- ✓ Dəhşətlər törədir insanın əli...
- ✓ Soyuq məzara da zinətdir insan.
- ✓ Ürək bədəni qanla qidalandırdığı kimi, ilham da əsərə hərarət verən alovdur.

Səməd Vurğun şəkillərdə

Gənclik illəri

Ailə tablosu

Xarici səfərlərdə

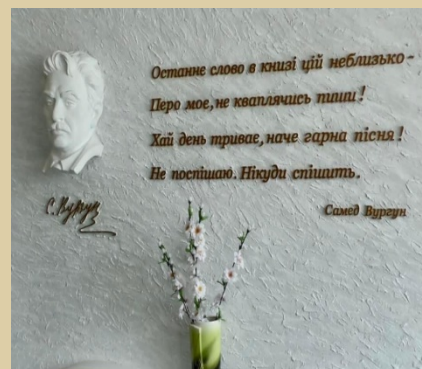
Xatirəsinin əbədiləşdirilməsi

Sumqayıt şəhəri S.Vurğun adına Mərkəzi Kitabxana

Bərdə şəhəri S.Vurğun adına Mərkəzi Elektron Kitabxana

Səməd Vurğun adına Kiyev Kitabxanası

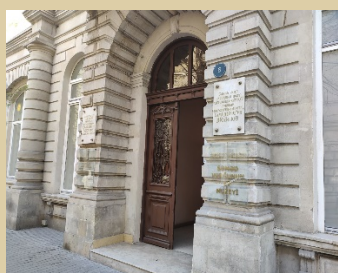
Ağdaş şəhəri S.Vurğun adına 1 sayılı şəhər tam orta məktəbi

Bakı şəhəri Səməd Vurğun adına Dövlət Rus Dram teatrı

Səməd Vurğunun Qazax rayonu Yuxarı Salahlı kəndində yerləşən Poeziya Evi

Səməd Vurğunun Bakı şəhərində yerləşən Ev Muzeyi

Bakıda yerləşən Səməd Vurğun adına bağ

Yevlaxda Səməd Vurğun adına mədəniyyət və istirahət parkı

Ağstafada Səməd Vurğun adına mədəniyyət və istirahət parkı

Təltif və mükafatları

“Lenin ordeni”, 1936

“Puşkin medalı”, 1937

“Şərəf nişanı” ordeni, 1939

“Stalin mükafatı”, 1941

“Stalin mükafatı”, 1942

“Qırmızı Əmək Bayrağı Ordeni”, 1946

“Lenin Ordeni”, 1956

Əsərlərinə yazılmış mahnılar

Dilbər İbrahimova – “A dağlar” (mus: Qəmbər Hüseynli)

Gülağa Məmmədov – “Bir diyarın eşqinə” (mus: Sevda İbrahimova)

Gülağa Məmmədov – “Gülə-gülə” (mus: Qəmbər Hüseynli)

Nəzakət Məmmədova – “Ala gözlər” (mus: Hacı Xanməmmədov)

Nəzakət Məmmədova – “Yaxın gəl” (mus: Hacı Xanməmmədov)

Rauf Adıgözəlov - “Şair, nə tez qocaldın sən?” (mus: Vasif Adıgözəlov)

Şövkət Ələkbərova – “Dağlar” (mus: Emin Sabitoğlu)

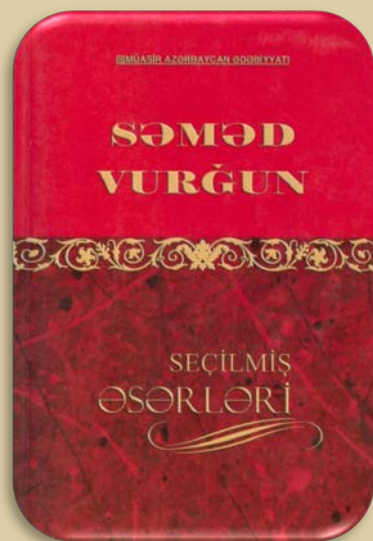
Şövkət Ələkbərova – “Oxu gözəl” (mus: Səid Rüstəmov)

Teymur Mustafayev - “Yadıma düşdü” (mus: Ələkbər Tağıyev)

Tükəzban İsmayılova - “Şəfqət bacısı” (mus: Üzeyir Hacıbəyli)

Zeynəb Xanlarova – “Azərbaycan” (mus: Ələkbər Tağıyev)

Kitabları

Seçilmiş əsərləri : 5 cildə / S. Vurğun ; tərt.ed. A. Salmansoy ; red. A. Vurğunqızı ; bur.məsul Ə. Güləliyev. C. 1. : Şeirlər / ön söz Y. Qarayev. - Təkrar nəşr, 1985-ci il nəşri əsasında. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - 264 s. ; 22 sm.

Seçilmiş əsərləri : 5 cildə / S. Vurğun ; tərt.ed. A. Salmansoy ; red. A. Vurğunqızı ; bur.məsul Ə. Güləliyev. C. 2. : Şeirlər. - Təkrar nəşr, 1986-cı il nəşri əsasında. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - 248 s. ; 22 sm.

Seçilmiş əsərləri : 5 cildə / S. Vurğun ; tərt.ed. A. Salmansoy ; red. A. Vurğunqızı ; bur.məsul Ə. Güləliyev. C. 3. : Poemalar. - təkrar nəşr, 1986-cı il nəşri əsasında. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - 424 s. ; 22 sm.

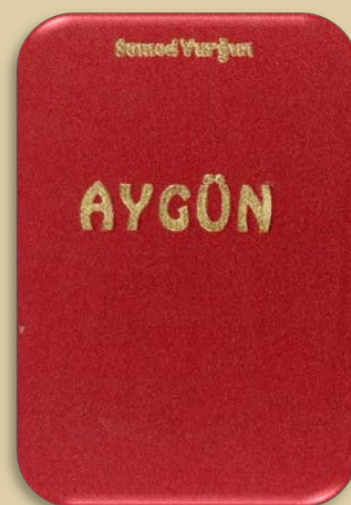
Seçilmiş əsərləri : 5 cildə / S. Vurğun ; tərt.ed. A. Salmansoy ; red. A. Vurğunqızı ; bur.məsul Ə. Güləliyev. C. 4. : Dram əsərləri. - təkrar nəşr, 1988-cı il nəşri əsasında. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - 400 s. ; 22 sm.

Seçilmiş əsərləri : 5 cildə / S.Vurğun ; tərt.ed. A. Salmansoy ; red. A. Vurğunqızı ; bur.məsul Ə. Güləliyev. C. 5. : Məqalələr, məruzələr, nitqlər və oçerklər / tərt.ed. S. Quliyeva. - Təkrar nəşr, 1972-ci il nəşri əsasında. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - 384 s. ; 22 sm.

Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Səməd Vurğunun bu beşcildlik “Seçilmiş əsərləri” toplusunda şairin yaradıcılığının ən dəyərli nümunələri bir araya gətirilmişdir. Topluya müəllifin müxtəlif illərdə qələmə aldığı şeirlər, poemalar, dram əsərləri və digər ədəbi nümunələr daxil edilmişdir. Əsərlərdə vətənə məhəbbət, insanlıq, qəhrəmanlıq, mənəvi dəyərlər və xalqın həyatından götürülmüş mövzular yüksək bədii ustalıqla əks olunmuşdur. Bu nəşr oxuculara Səməd Vurğunun zəngin yaradıcılığı ilə daha yaxından tanış olmaq imkanı yaradır və Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında onun mühüm rolunu göstərir.

Aygün : poema / S. Vurğun. - Bakı : Adiloğlu, 2004. - 144 s. ; 17 sm.

Poemada Aygün adlı qızın həyatı, düşüncələri və cəmiyyətə münasibəti bədii şəkildə təsvir olunur. Əsərdə qadının mənəvi zənginliyi, elmə və həyata bağlılığı, yeni dövrün ideallarına sadıqlığı ön plana çəkilir. Müəllif Aygün obrazı vasitəsilə insanın daxili aləmini, sevgi və ümidlərini, həmçinin cəmiyyətin inkişafı ilə bağlı düşüncələri poetik dillə ifadə edir.

Kiril əlifbası ilə

[Ayın əfsanəsi. Aybəniz / S. Vurğun ; red. M. R.A. Hüseynov ; rəs. G. Salamova. - Bakı : Azərbaycan Uşaq və Gənclər Ədəbiyyatı Nəşriyyatı, 1945. - 24 s. : il. ; 18 sm.](#)

Əsərdə gözəllik, sevgi və insan duyğuları əfsanəvi motivlərlə təqdim olunur. Aybəniz obrazı vasitəsilə saf məhəbbət, mənəvi saflıq və ideal gözəllik ideyası ifadə edilir. Müəllif əsərdə təbiət təsvirlərini, xalq motivlərini və poetik dili ustalıqla birləşdirərək oxucunu romantik və duyğusal bir aləmə aparır.

[Deyin, gülün evladlarım : şeirlər / S. Vurğun ; tərt.ed. Ə. Əzizov ; red.: Ç. Hümətov, Ə. Əliyev. - Bakı : Maarif, 1974. - 54 s.](#)

Kitabda uşaqlar üçün yazılmış şeirlər toplanmışdır. Bu şeirlərdə uşaqlara sevgi, xeyirxahlıq, vətənə bağlılıq və gözəl əxlaqi dəyərlər aşılır. Sadə və axıcı dil, canlı təsvirlər və səmimi poetik üslub əsərləri uşaqlar üçün maraqlı və yadda qalan edir. Kitab uşaqların dünyagörüşünün formalaşmasına və ana dilinə sevgisinin artmasına xidmət edir.

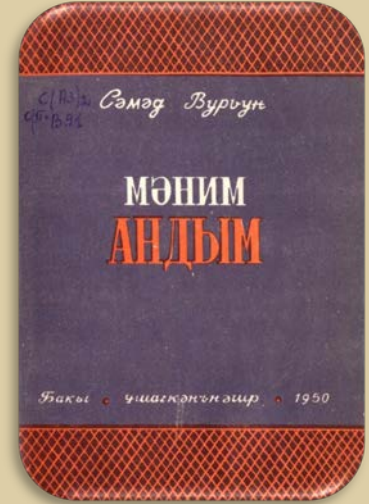

[El bilir ki, sən mənimsən : az yaşlı uşaqlar üçün / S. Vurğun ; red. T. O. İlyas ; rəs.: N. Babayev, Y. Salmikov. - Bakı : Gənclik, 1970. - 13 s. : rəngli il. ; 29 sm.](#)

Kitabda azyaşlı uşaqlar üçün yazılmış seçmə şeirlər toplanmışdır. Bu əsərlərdə vətən sevgisi, dostluq, təbiətə məhəbbət və yaxşı insani keyfiyyətlər sadə və anlaşılıq poetik dillə təqdim olunur. Şeirlər uşaqlarda milli dəyərlərə bağlılıq və ana dilinə sevgi hissini formalaşmasına kömək edir.

Mənim andım : şeirlər və poemalar / S. Vurğun.
- Bakı : Uşaqgəncnəşr, 1950. - 127 s.

Kitabda şairin müxtəlif mövzularda yazdığı şeirlər və poemalar toplanmışdır. Bu əsərlərdə vətənə sevgi, insanlıq, qəhrəmanlıq, əməyə və mənəvi dəyərlərə bağlılıq kimi ideyalar bədii şəkildə ifadə olunur.

Ölüm kürsüsü : poema / S. Vurğun ; red.: N. Əliyeva, T. Hüseynzadə ; rus dil. tərc.ed. D. Brodski. - Bakı : Yazıçı, 1982. - 38 s. ; 13 sm.

Səməd Vurğunun “Ölüm kürsüsü” poeması insan taleyi, ədalət və vicdan mövzularını əks etdirən dramatik məzmunlu əsərdir. Poemada insanın həyat qarşısında məsuliyyəti, mənəvi seçimləri və ədalət anlayışı bədii şəkildə təsvir olunur. Müəllif güclü emosional təsvirlər və dərin fəlsəfi düşüncələr vasitəsilə oxucunu insanlıq və mənəviyyat haqqında düşünməyə sövq edir.

Uşaq bağçası : şeirlər / S. Vurğun ; red. V. Ə. Yusifli ;
tərt.ed. Q. Namazov ; rəs. Ələşraf. - Bakı : Gənclik, 1975.
- 32 s. : il. ; 16 sm.

Kitabda uşaqlar üçün yazılmış şeirlər toplanmışdır. Şeirlərdə uşaqların dünyası, sevinc və oyunları, təbiətə və ətraf mühitə maraqları sadə və səmimi poetik dillə təsvir olunur. Əsərlər uşaqlarda xeyirxahlıq, dostluq və vətən sevgisi kimi dəyərlərin formalaşmasına kömək edir.

Haqqında kitablarda

[Quliyev, R. Azərbaycan Vurğunun gözü ilə / R. Quliyev. - Bakı : Gənclik, 1974. - 54 s. - kiril əlifbası ilə.](#)

Kitabda Səməd Vurğunun yaradıcılığında Azərbaycan mövzusu araşdırılır. Müəllif şairin əsərlərində vətən sevgisinin, xalq həyatının, təbiətin və milli dəyərlərin necə əks olunduğunu təhlil edir. Kitabda Səməd Vurğunun poetik dünyası və onun Azərbaycan ədəbiyyatındakı rolu geniş şəkildə təqdim olunur.

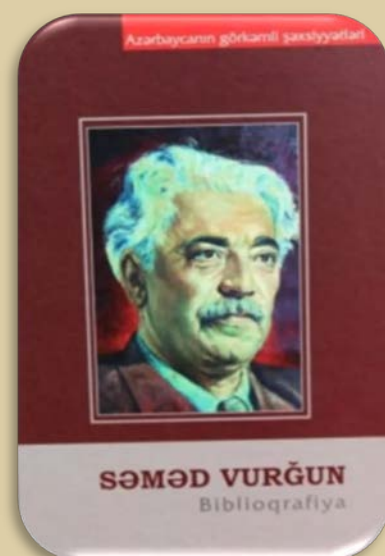

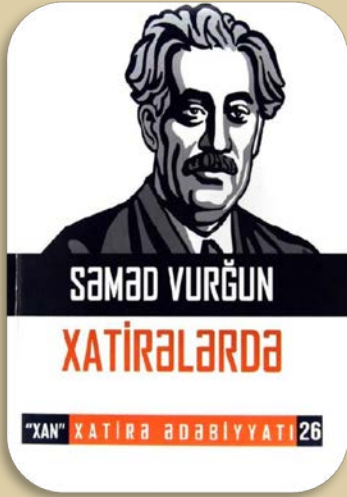
[Səfərov, M. Səməd Vurğun və klassiklər : müəllim üçün vəsait / M. Səfərov. - Bakı : Maarif, 1995. - 56 s. - kiril əlifbası ilə.](#)

Kitab müəllimlər üçün hazırlanmış metodik vəsaitdir. Kitabda Səməd Vurğunun yaradıcılığının Azərbaycan və dünya klassik ədəbiyyatı ilə əlaqələri araşdırılır. Müəllif şairin əsərlərinin məktəbdə tədrisi, onların ideya-bədii xüsusiyyətlərinin izahı və şagirdlərə çatdırılması üçün metodik tövsiyələr təqdim edir. Bu vəsait müəllimlərə Səməd Vurğunun yaradıcılığını daha səmərəli şəkildə tədris etməyə kömək edir.

[Səməd Vurğun : bibliografiya / Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası ; red. G. Səfərəliyeva ; tərt.ed.: M. Ə. Vəliyeva \[et al.\] ; bur. məsul K. M. Tahirov. - Bakı : M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2016. - 584 s. ; 22 sm.](#)

Bu bibliografik vəsaitdə Səməd Vurğunun həyatı və yaradıcılığı ilə bağlı çap olunmuş əsərlər, məqalələr, tədqiqat materialları və digər ədəbiyyat nümunələri sistemli şəkildə toplanmışdır. Kitab şairin yaradıcılığını öyrənən tədqiqatçılar, tələbələr və müəllimlər üçün mühüm məlumat mənbəyi rolunu oynayır. Burada təqdim olunan materiallar Səməd Vurğunun ədəbi irsinin daha geniş və dərinlənən araşdırılmasına şərait yaradır.

[Səməd Vurğun xatirələrində : Nə ağır dərd imiş şair yaranmaq / lay. rəhb. Ş. K. Sadiq ; tərt.ed., red. A. Salmansoy ; nəşir M. F. Fərziyev ; rəs. Vasif Səftərov. - Bakı : XAN nəşriyyatı, 2016. - 352 s. : foto ; 20 sm.](#)

Bu kitabda Səməd Vurğun haqqında müasirləri, dostları və ədəbiyyat xadimlərinin xatirələri toplanmışdır. Burada şairin həyatı, yaradıcılığı, xarakteri və ictimai fəaliyyəti müxtəlif insanların şəxsi təəssüratları əsasında işıqlandırılır.

[Vəliyev, F. Səməd Vurğun və Azərbaycan etnoqrafiyası / F. İ. Vəliyev, R. N. Əfəndiyev ; red. A. Vurğunqızı. - Bakı : Çinar-çap, 2006. - 203 s. ; 21 sm.](#)

Kitabda Səməd Vurğunun yaradıcılığı etnoqrafik baxımdan təhlil olunur. Əsərdə şairin poeziyasında Azərbaycan xalqının adət-ənənələri, məişəti, milli dəyərləri və folklor elementlərinin necə əks olunduğu araşdırılır. Kitab Səməd Vurğunun yaradıcılığını xalq mədəniyyəti ilə əlaqəli şəkildə öyrənmək üçün mühüm elmi mənbədir.

Haqqında dövri mətbuatda

[Xalq şairi Səməd Vurğunun 120 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı \(23 fevral 2026-cı il\) // Ədəbiyyat qəzeti. - 2026. - 27 fevral. - № 7. - S. 1.](#)

[Səməd Vurğunun 100 illik yubileyi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı \(6 fevral 2006-cı il\) // Ədəbiyyat qəzeti. - 2006. - 10 fevral. - № 6.](#)

[Abduləliyev, A. Əzəldən nəğmələr aşiqiyəm mən... : Səməd Vurğun – 90 / Ariz Abduləliyev // Panorama. – 1996. – 13 iyul.](#)

[Abdullayev, B. Vurğuna vurğunluq / Bəxtiyar Abdullayev // Təhsil problemləri. – 2006. – 11-20 iyun. - № 33-34. – S. 7.](#)

[Abdullayev, M. Şairə hədiyyəm / Mikayıl Abdullayev // Kommunist. – 1986. – 23 oktyabr.](#)

[Abiyev, R. O günlərə qayıdıram : S.Vurğun – 80 / Rauf Abiyev // Azərbaycan gəncləri. – 1986. – 18 oktyabr. – S. 4.](#)

[Alxasov, A. Unudulmaz görüş / Alxan Alxasov // Mədəniyyət. – 2006. – 8 aprel. - № 14. – S. 8.](#)

[Aybəniz Vəkilovanın Səməd Vurğunla bağlı xatirələri // Azərbaycan müəllimi. – 2010. – 19 mart. – S. 6.](#)

[Bayramov, A. A bala, özündən muğayət ol!.. : Səməd Vurğun – 100 / Adilxan Bayramov // Mədəniyyət. – 2006. – 8 aprel. – № 14. – S. 5.](#)

[Bayramov, A. Balalarımız üçün... / Adilxan Bayramov. – Pioner. – 1980. - № 6.](#)

[Bayramov, A. Bir şeirin tarixi : “Göyərçin” / Adilxan Bayramov // Mədəniyyət. – 2014. – 28 noyabr. – S. 13.](#)

[Bayramov, A. Rənglərdə yaşayan ömür / Adilxan Bayramov // Mədəniyyət. – 2011. – 26 avqust. – S. 13.](#)

[Bayramov, A. Səməd Vurğunun “Aslan qayası” poeması niyə qadağan olunmuşdu? / Adilxan Bayramov // Mədəniyyət. – 2010. – 14 aprel.](#)

[Bəşirqızı, Z. Ona dostları da, düşmənləri də hörmət edirdi / Zərifə Bəşirqızı // Xalq qəzeti. – 1997. – 27 mart.](#)

[Bünyadov, T. Vurğunu düşünərkən : esse / Teymur Bünyadov // Panorama. – 1996. – 26 may.](#)

[Cəfəroğlu, Ə. Şair mədhi qəbahət sayılmır / Əli Cəfəroğlu // Kaspi. – 2013. – 15 may. – S. 15.](#)

[Çinli dostun ürək sözü // Kommunist. – 1989. – 18 may.](#)

[Əbdulrəhmanlı, N. Şair ömrü ekranda : Səməd Vurğun – 90 / Nəriman Əbdulrəhmanlı // Xalq qəzeti. – 1997. – 6 mart.](#)

[Əliyeva, N. Vətəndaşlıq nümunəsi, vətənpərvərlik duyğularının etalonu : Səməd Vurğun - 100 / Nurlana Əliyeva // Xalq qəzeti. – 2006. – 20 may.](#)

[Əsgərli, Ə. Səməd Vurğun poeziyasının ənənə, bədii metod və ədəbi-fəlsəfi qaynaqlarına dair \(1920-1930-cu illər\) / Əlizadə Əsgərli // Kaspi. – 2016. – 14 may. - № 83.](#)

[Əsgərov, Ə. Xalq şairi Səməd Vurğunla 3 görüş / Əsgər Əsgərov // Xalq qəzeti. – 2011. – 11 sentyabr. – S. 4.](#)

[Əzizxanlı, Q. Ayrılarımı könül candan... / Qardaşxan Əzizxanlı // Xalq qəzeti. – 1999. – 18 avqust.](#)

[Əzizov, Ə. Gənc nəslə böyük məhəbbət / Əbdul Əzizov / Ədəbiyyat və incəsənət // 1966. – 5 fevral.](#)

[Fərəməzov, N. Yaddaşlarda yaşayan Vurğun / Nazim Fərəməzov // Mədəniyyət. – 2006. – 22 aprel. - № 16. – S. 4.](#)

[Fərzəliyev, Ə. Səməd Vurğunun sənət dünyasına yeni baxış / Ələmdar Fərzəliyev // Azərbaycan. – 1999. – 25 noyabr.](#)

[Heydər, R. Yada düşəndə : şeir / Ramiz Heydər // Azərbaycan gəncləri. – 1976. – 16 noyabr.](#)

[Həsənov, K. Şairin ilham çeşməsi / Kərim Həsənov // Azərbaycan gəncləri. – 1976. – 28 sentyabr. – S. 4.](#)

- [Hümbətov, İ. El məhəbbəti / İsmayıl Hümbətov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1987. – 30 oktyabr.](#)
- [Hüseynov, F. Ayrılarını könlü candan... : Ölməz şair Səməd Vurğunun 110 illik yubileyi qeyd edildi / Fariz Hüseynov // Mədəniyyət. – 2016. – 14 oktyabr. - № 78. – S. 3.](#)
- [Xasiyev, H. Xatirələr işığında yada düşənlər : Səməd Vurğun – 110 / Həsən Xasiyev // Mədəniyyət. – 2016. – 1 iyul. - № 51. – S. 15.](#)
- [Xasiyev, H. Şairi el yaşadır : Böyük söz ustasının Qusar görüşləri haqqında / Həsən Xasiyev // Mədəniyyət. – 2016. – 8 mart. - № 19. – S. 12.](#)
- [Xəlilov, P. Komsomol poeması : Yeni baxış / Pənah Xəlilov // Azərbaycan müəllimi. – 1997. – 24 iyun. – S. 2.](#)
- [İsayev, Ə. Bu da bir xatirə / Əhməd İsayev // Kommunist. – 1989. – 5 noyabr.](#)
- [Kamal, R. Oxu, gözəl / Rüstəm Kamal // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 26 dekabr. – S. 29.](#)
- [Kamal, R. Şeirin ağladığı bir gözəlliyə... : Səməd Vurğun yaradıcılığında qadın intiharı / Rüstəm Kamal // Ədəbiyyat qəzeti. – 2016. – 3 sentyabr. – S. 10.](#)
- [Kərimova, S. Ömrü bahar yağıştək qısa olan şair : Səməd Vurğun – 100 / Samirə Kərimova // Azərbaycan müəllimi. – 2006. – 14 aprel. – S. 4.](#)
- [Qaragözova, E. Milli poeziyamızın Səməd Vurğun ucalığı : Səməd Vurğun - 120 / E.Qaragözova // Xalq qəzeti. - 2026. - 20 mart. - № 52. - S. 19.](#)
- [Quliyev, C. Humanist duyğular şairi / Cahid Quliyev // Kommunist. – 1986. – 14 sentyabr.](#)
- [Mahmudov, C. Baharda gələrdi şair Qubaya : Səməd Vurğun – 100 / Camo Mahmudov // Xalq qəzeti. – 2006. – 18 iyul.](#)
- [Mahmudov, M. Dahi şair və onun uşaq şeirləri : S.Vurğun - 85 / Mirəli Mahmudov // Ana sözü. – 1991. - № 4-6. – S. 87-89.](#)
- [Mehdiyev, S. Üç görüş, üç xatirə / Səməd Vurğun – 90 / Sərdar Mehdiyev // Mədəniyyət. – 1997. – 13 mart.](#)
- [Məmmədoğlu, B. S.Vurğun poeziyasında musiqinin tərənnümü / Böyükağa Məmmədoğlu // Ədəbiyyat qəzeti. – 2006. – 2 iyun.](#)
- [Mükərrəmoğlu, M. Nə yaxşı ki, dünyada Səməd Vurğun var... : Səməd Vurğun – 100 / M.Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2006. – 28 aprel.](#)
- [Mütəllibov, T. Şairin zirvəsi : şeir / Tofiq Mütəllibov // Kommunist. – 1986. – 28 sentyabr.](#)
- [Nemətova, K. Şairin ev-muzeyi : S.Vurğun – 80 / Kamilə Nemətova // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1986. – 17 oktyabr. - № 42. – S. 7.](#)
- [Nəzərli, Ş. Vurğunun izi... : Səməd Vurğun – 90 / Şəmistan Nəzərli // Xalq qəzeti. – 1996. – 9 iyul.](#)
- [Nəzirli, Ş. Mən Səməd Vurğun görmüşəm / Şəmistan Nəzirli // Ulduz. – 1975. - № 3. – S. 2.](#)
- [Ömərrov, V. Səməd Vurğunun seminariya müəllimi / Vahid Ömərrov // Xalq qəzeti. – 1997. – 6 avqust. – S. 5.](#)
- [Rəcəbov, Q. Şair gəzən yerdə bu yerlər : Səməd Vurğun - 100 / Qabil Rəcəbov // Azərbaycan. – 2006. – 5 may.](#)

Rəsulova, Ə. Səməd Vurğunun poeziyasında müharibə mövzusu / Ədalət Rəsulova // Respublika. – 2016. – 8 iyun. - № 122. – S. 6.

Rüstəmli A. Vurğun inadkarlığı // Ədəbiyyat qəzeti. - 2025. - 14 fevral. - № 6. - S. 12-13.

Rüstəmova, S. Ədəbi-bədii kompozisiya nümunəsi / Sayad Rüstəmova // Ana sözü. – 1990. - № 1. – S. 24-27.

Salmansoy, A. Yaşar Qarayev: Səməd Vurğunun poeziyası da, bioqrafiyası da bilavasitə xalqın tarixinin və taleyinin ifadəsidir / A. Salmansoy // Ədəbiyyat qəzeti. - 2026. - 6 mart. - № 8. - S. 8-9.

Seyidov, Y. S. Vurğun əlifba haqqında / Yusif Seyidov // Azərbaycan müəllimi. – 1976. – 7 aprel.

Səmədov, A. Səməd Vurğunun Gəncə ədəbi-pedaqoji fəaliyyəti / Abbas Səmədov // Azərbaycan müəllimi. – 2000. – 29 dekabr.

Sənətkar böyük sənət haqqında // Kommunist. – 1986. – 24 avqust.

Sərdarov, Z. Səməd Vurğun və Bolqarıstan / Zakir Sərdarov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1979. – 22 iyun.

Sultanova, M. Vətənin böyük tərənnümçüsü TÜRKSOY-da yad edildi / Mehparə Soltanova // Mədəniyyət. – 2016. – 16 noyabr. - № 87. – S. 2.

Şadlinskaya, X. Sevərək yaşayanlar, sevilərək ölənlər / Xanım Şadlinskaya // Mədəniyyət. – 2010. – 8 yanvar.

Şuşinski, F. İkinci görüş : S.Vurğun – 80 / F.Şuşinski // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1986. – 17 oktyabr.

Talıbzadə, K. Sovet poeziyasının fəxri / K.Talıbzadə // Azərbaycan kommunisti. – 1976. - № 9. – S. 62-69.

Təranə. Vurğuna Vurğun qadın / Təranə // Mədəniyyət. – 2010. – 12 mart. – S. 14.

Ülvi, A. Aforizmlər dahilərin qismətidir : Səməd Vurğun – 100 / Almaz Ülvi // Xalq qəzeti. – 2006. – 27 aprel. – S. 7.

Ülvi, A. Şairin ev-muzeyinin 30 ili : Səməd Vurğun – 100 / Almaz Ülvi // Xalq qəzeti. – 2005. – 8 oktyabr.

Vahabzadə, B. Böyük ideallar şairi / Bəxtiyar Vahabzadə // Kommunist. – 1981. – 20 mart.

Vahabzadə, B. Səməd Vurğuna : şeir / Bəxtiyar Vahabzadə // Azərbaycan qadını. – 1976. - № 4.

Vəkilova, A. O həm də ata idi... / Aybəniz Vəkilova // Mədəniyyət. – 2010. – 26 may. – S. 14.

Vəliyev, K. Demə Səməd Vurğun gəldi-gedərdi... : S.Vurğun – 80 / Kamil Vəliyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1986. – 25 iyun.

Vəzirov, C. Kürd Musa Əyyub Haqverdiyevin 800 dəfədən çox oynadığı roldur : Səməd Vurğun – 100 / Cəlil Vəzirov // Mədəniyyət. – 2006. – 22 aprel. - № 16. – S. 4.

Yusifqızı, L. Həyat üçün doğulmuşam, yaranışmdan : Səməd Vurğun – 100 / Lalə Yusifqızı // Azərbaycan müəllimi. – 2006. – 12 may.

Zamanov, A. Azərbaycan, Azərbaycan! / Abbas Zamanov // Kommunist. – 1976. – 16 noyabr.